

ปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2565

OPINION TOWARD FACTORS AFFECTING ADMISSION WAIVING DECISION FOR UNDERGRADUATE LEVEL AT UNIVERSITY OF PHAYAO FOR AN ACADEMIC YEAR OF 2022

ชลลัสสิมานัน พรหมเสน, วิไลลักษณ์ ครุฑปาน และ กนกวรรณ เชียงเงิน

Chonsicha Promsen, Wilailak Khrutpan and Kanokwatt Shiangjen

มหาวิทยาลัยพะเยา

University of Phayao

E-mail: Chonsicha@up.ac.th

Received July 22, 2022; Revised November 22, 2022; Accepted December 23, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเห็นต่อปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2565 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สละสิทธิ์เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยพะเยา ระดับปริญญาตรีประจำปีการศึกษา 2565 (TCAS 1) โดยสุ่มแบบโควตาใช้สูตร Taro Yamane ที่ค่าความเชื่อมั่น 97% กำหนดกลุ่มตัวอย่างเครื่องมือ คือ แบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อแบ่งออกเป็น 2 ส่วน มีค่า IOC = .95 เก็บข้อมูลจากผู้สละสิทธิ์เข้าศึกษา จำนวน 363 คนใช้สถิติบรรยายและค่าร้อยละวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า ผู้สละสิทธิ์เป็นเพศหญิงศึกษาในโรงเรียนภาคเหนือมีผลการเรียนดีแต่ครอบครัวมีรายได้น้อย ระดับความเห็นต่อปัจจัยที่มีผลในการสละสิทธิ์ในการเข้าศึกษาพิจารณาร้อยละจากมากไปน้อย คือมหาวิทยาลัยอยู่ไกลบ้านคิดเป็นร้อยละ 23.97 ได้รับการคัดเลือกจากสถาบันอื่นคิดเป็นร้อยละ 21.21 อยากเรียนหลักสูตรอื่นคิดเป็นร้อยละ 20.11 ต้องการสอบคัดเลือกเข้าศึกษารอบถัดไป คิดเป็นร้อยละ 16.25 ไม่มีความพร้อมด้านทุนการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 11.57 ยืนยันสิทธิ์เข้าศึกษาไม่ทันคิดเป็นร้อยละ 3.03 ด้านอื่น ๆ ได้แก่สถานการณ์โควิด คิดเป็นร้อยละ 2.48 และคิดว่าความรู้ของตนเองไม่เพียงพอต่อการศึกษาในคณะที่ได้รับการคัดเลือก คิดเป็นร้อยละ 1.38 โดยบุคคลที่มีส่วนในการตัดสินใจเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ บิดา/มารดาและบุคคลในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 49.81 ตัวนักเรียนเองคิดเป็นร้อยละ 48.21 และเพื่อนคิดเป็นร้อยละ 1.93 โดยบทสรุปงานวิจัยนี้ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจสละสิทธิ์ในการเข้าศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์การรับเข้าศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การตัดสินใจสละสิทธิ์, ระดับปริญญาตรี, มหาวิทยาลัยพะเยา

Abstract

This research aimed to study opinion levels toward the factors involving the decision to waive the right for admission for studying in undergraduate levels at University of Phayao for academic years of 2022. Corresponded data were obtained from waivers for enrolment to direct admission of the university of Phayao by the first round of Thai University Central Admission System (TCAS1). Randomized samplings method by Taro Yamane was utilized with 97% confidence interval. Research tools were quantitative data obtained from questionnaires in which eight categories of 2 parts with IOC of 0.95 was used.

The results showed that the opinion levels on waiving decision factors for studying bachelor's degrees ranging from highest to lowest (with percentage on parenthesis) were distance from home town to university (23.97 %), being accepted by other institution (21.21%), considering other university options (20.11%), waiting on the next round of admission for better chances (16.25%), inadequate funding support (11.57%), and overdue acceptance to an offer of place (3.03%), respectively. Other factors which affect the levels were COVID-19 pandemic, lacking a proper support from parents (2.48%), and being unqualified to study at designed courses with a percentage of 1.38. When considering involved factors related to the opinion, a parental guidance was accounted for 49.81%, followed by students themselves with a percentage of 48.21%. For peer-guidance factors, a percentage of 1.93 was presented. The conclusion from this research provided information involving a factor for students to waive an offer from the institution and could be utilized for adjusting admission strategies.

Keywords: Waiving decision, Undergraduate study, University of Phayao

บทนำ

มหาวิทยาลัยพะเยาได้กำหนดนโยบายการรับเข้าศึกษาออกเป็น 3 ประเภท คือ แบบรับตรง โควตา และ Admission โดยที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย มหาวิทยาลัยพะเยาได้ส่งเสริมให้นักเรียนทั่วประเทศได้มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาอย่างทั่วถึง โดยการจัดสรรโควตาเข้าศึกษาแก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทั่วประเทศมายาวนานกว่า 10 ปี (มหาวิทยาลัยพะเยา กองบริการการศึกษา, 2564)

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยพะเยาได้จัดสรรจำนวนที่นั่งเรียน รอบที่ 1 (โครงการรับตรงมหาวิทยาลัยพะเยา) ให้แก่นักเรียนทั่วประเทศ มากกว่า 70% ของจำนวนรับเข้าศึกษาทั้งหมดในทุกหลักสูตร/สาขาวิชา โดยรับสมัครเข้าศึกษาผ่านโครงการต่าง ๆ ประกอบด้วย 1) โควตาครูแนะแนว 2) โควตานักเรียนเรียนดี และ 3) โควตาผลิตบุคลากรทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ ซึ่งมีการเพิ่มจำนวนที่นั่งรับเข้าศึกษามากขึ้นทุกปี ปีการศึกษา 2564 ที่ผ่านมา นักเรียนให้ความสนใจสมัครเข้ารอบที่ 1 (โครงการรับตรงมหาวิทยาลัยพะเยา) จำนวน 27,037 คน โดยมีผู้ผ่านการคัดเลือก จำนวน 10,305 คน ผู้ยืนยันสิทธิ์เข้าศึกษา จำนวน 2,814 คน ร้อยละ 27.31 และผู้สละสิทธิ์ จำนวน 7,491 คน คิดเป็นร้อยละ 72.69 ของผู้ผ่านการคัดเลือก

จะเห็นว่าจำนวนผู้สละสิทธิ์เข้าศึกษาอยู่ในอัตราที่มากกว่าจำนวนผู้ยืนยันสิทธิ์เข้าศึกษา ถึงแม้จะมีนักเรียนที่สนใจสมัครเข้าศึกษาในโครงการดังกล่าวจำนวนมาก แต่ก็ไม่สามารถเข้าศึกษาได้ เพราะมีจำนวนรับเข้าศึกษาที่จำกัด เนื่องจากมีนักเรียนจำนวนหนึ่งผ่านการคัดเลือกแล้วสละสิทธิ์เข้าศึกษาทำให้ที่นั่งว่างลง ซึ่งจำนวนผู้สละสิทธิ์เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยารอบที่ 1 (โครงการรับตรงมหาวิทยาลัยพะเยา) มีจำนวนเพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี ทำให้สูญเสียโอกาสแก่นักเรียนผู้ประสงค์จะเข้าศึกษา (มหาวิทยาลัยพะเยา กองบริการการศึกษา, 2564)

จากปัญหาดังกล่าว ส่งผลให้เกิดการสูญเสียรายได้ของมหาวิทยาลัยและการสูญเสียโอกาสทางการศึกษาจากการรับเข้าศึกษารอบที่ 1 (โครงการรับตรงมหาวิทยาลัยพะเยา) ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษาของผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาโครงการรับตรงมหาวิทยาลัยพะเยารอบที่ 1 (Portfolio) ประจำปีการศึกษา 2565 เพื่อเป็นแนวทางให้แก่มหาวิทยาลัยในการลดอัตราการสละสิทธิ์เข้าศึกษา และปรับปรุงแนวทางการรับเข้าศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุที่มีผลต่อการตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2565
2. เพื่อศึกษาระดับความเห็นต่อปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจสละสิทธิ์ในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2565

การทบทวนวรรณกรรม

ปัจจัย หมายถึง สภาวะที่เอื้อ เกื้อหนุน คำจูง เปิดโอกาส เป็นที่อาศัย เป็นองค์ประกอบรวม หรือเป็นเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะให้สิ่งนั้น ๆ เกิดมีขึ้นดำเนินต่อไป หรือเจริญงอกงามเมื่อสามารถระบุปัญหาได้ถูกต้องแล้ว ผู้บริหารควรพิจารณาถึงข้อจำกัดต่าง ๆ ขององค์การโดยพิจารณาจากทรัพยากรซึ่งเป็นองค์ประกอบของกระบวนการผลิต ได้แก่ กำลังคน เงินทุน เครื่องจักร สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ รวมทั้งเวลาซึ่งมักเป็นปัจจัยจำกัดที่พบอยู่เสมอ ๆ การรู้ถึงข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ จะช่วยให้ผู้บริหารกำหนดขอบเขตในการพัฒนาทางเลือกให้แคบลงได้ (ไกรสิงห์ สุดสงวน, 2560) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลออกเป็น 3 ประเภทคือ ปัจจัยทางด้านชีววิทยา ปัจจัยด้านจิตใจ และปัจจัยทางด้านสังคม ทั้งนี้ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค (Input) คือปัจจัยภายนอก (External Influences) ซึ่งคือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับค่านิยม ทศนคติและพฤติกรรม ปัจจัยที่เข้ามาในระบบตัดสินใจมีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคของแต่ละบุคคล (เมธาวี สุขปาน, 2561)

การรับสมัครบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

ระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยมีเวลายาวนานมากกว่า 60 ปี เพื่อใช้คัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาจากรุ่นสู่รุ่น โดยมีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องจากระบบ Entranceสู่ระบบ TCAS (กรรณิกา ฉิมพันธุ์, 2564) ดังนี้

แผนภาพที่ 1 แสดงวิวัฒนาการระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
ที่มา: กรรณิกา ฉิมพันธุ์, 2564

การรับสมัครบุคคลเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยพะเยา

มหาวิทยาลัยพะเยาได้กำหนดนโยบายการรับเข้าศึกษาออกเป็น 3 ประเภท คือ แบบรับตรง โควตาและ Admission โดยได้จัดสรรที่นั่งเรียน รอบที่ 1 แบบรับตรง (โครงการรับตรงมหาวิทยาลัยพะเยา) มากกว่าการรับเข้าศึกษาในรอบอื่น ๆ ซึ่งมหาวิทยาลัยพะเยามีนโยบายรับสมัครบุคคลเพื่อคัดเลือกเข้าศึกษา เพื่อให้โอกาสแก่นักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญได้รับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในหลักสูตร/สาขาวิชาที่ประสงค์จะศึกษาได้ จัดสรรที่นั่งให้นักเรียนในภูมิภาคต่าง ๆ ให้ได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกับนักเรียนที่อยู่ในเมือง ร้อยละ 70 ของจำนวนที่นั่งในแต่ละหลักสูตร/สาขาวิชา โดยพิจารณาจากผลการเรียนเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX) 5 ภาคเรียน (มหาวิทยาลัยพะเยา กองบริการการศึกษา, 2564)

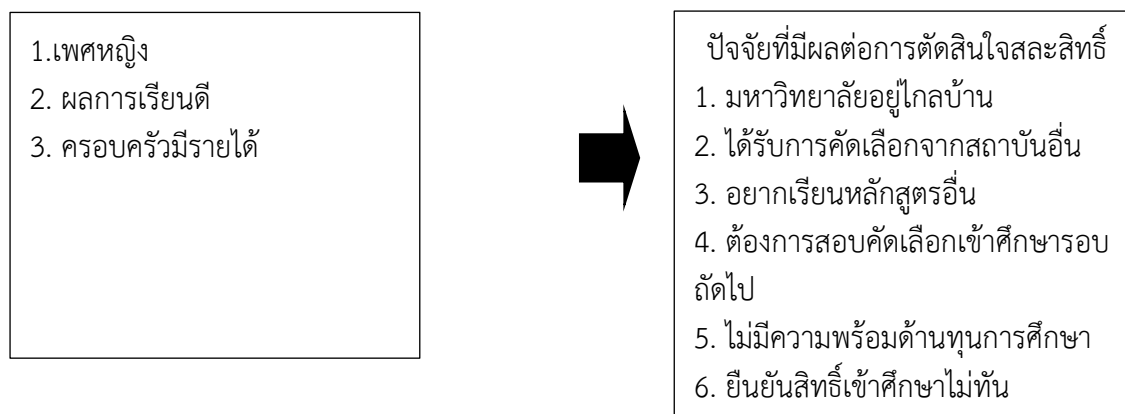

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยมีรายละเอียดดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

แผนภาพที่ 2 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามในการวิจัยเป็นหลักซึ่งมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ ผู้สละสิทธิ์เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยพะเยา ระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2565 โครงการรับตรงมหาวิทยาลัยพะเยา (TCAS 1) จำนวน 17,629 คน

กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้สละสิทธิ์เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยพะเยา ระดับปริญญาตรีประจำปีการศึกษา 2565 โครงการรับตรงมหาวิทยาลัยพะเยา (TCAS 1) จำนวน 363 คน ที่ได้มาโดยสุ่มแบบโควตา (Quota Sampling) และการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรยามานะ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 97% (ธีรวุฒิ เอกะกุล, 2560)

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่างที่จะต้องทำการสุ่ม

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2565 โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการสละสิทธิ์เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาแบ่งเป็น 2 ข้อ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยที่มีผลต่อการสละสิทธิ์เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา 2) บุคคลที่มีส่วนในการตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาของท่าน

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและตรวจสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ โดยตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ แนวคิดทฤษฎี และกรอบแนวความคิดในการวิจัย

3.2 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยหาค่าความสอดคล้องระหว่างคำถามและวัตถุประสงค์ ด้วยดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objectives Congruence: IOC) โดยมีค่า $IOC = .95$

3.3 ทำการทดสอบแบบสอบถาม (Try-Out) กับนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 30 คนเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจตรงกันและตอบคำถามตามความเป็นจริงได้ทุกข้อ และนำผลไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับอยู่ที่ .98 (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

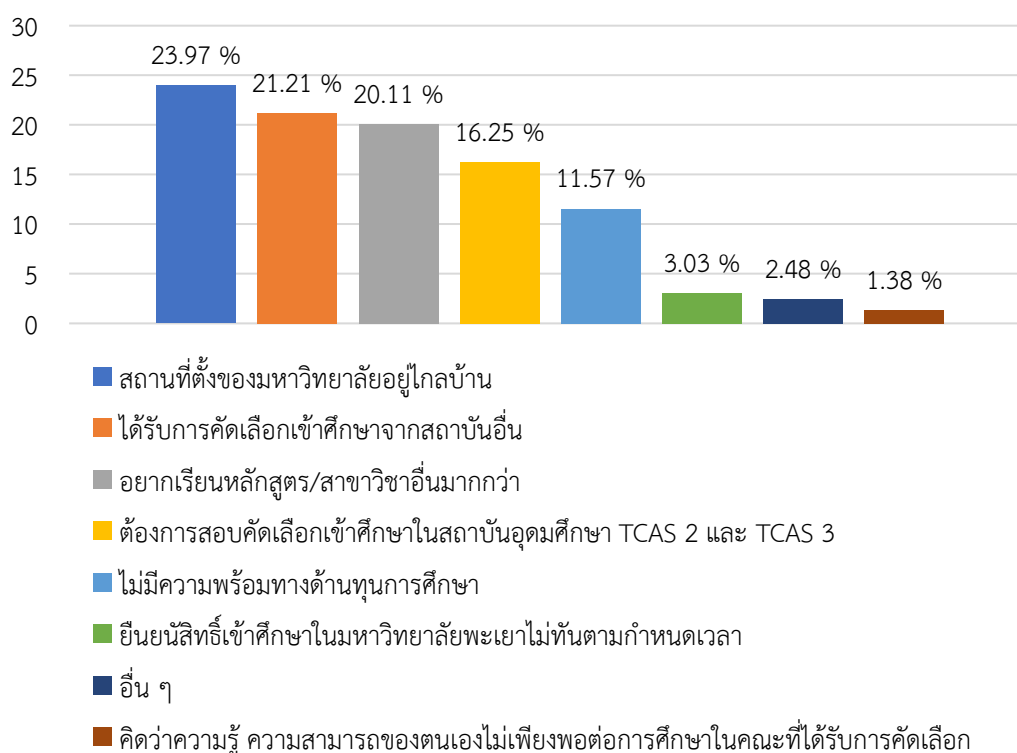
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บข้อมูลการวิจัย จากผู้สละสิทธิ์เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยพะเยา ระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2565 โครงการรับตรงมหาวิทยาลัยพะเยา (TCAS 1) จำนวน 363 คนและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติบรรยาย ได้ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้ในการบรรยายข้อมูลระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2565

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยพะเยาประจำปีการศึกษา 2565 พบว่า ผู้สละสิทธิ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง กำลังศึกษาในโรงเรียนในเขตภาคเหนือ มีผลการเรียนดี (เกรดเฉลี่ยสะสม 5 ภาคเรียนระหว่าง (3.51-4.00) และครอบครัวมีรายได้น้อย (10,001-15,000 บาท) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

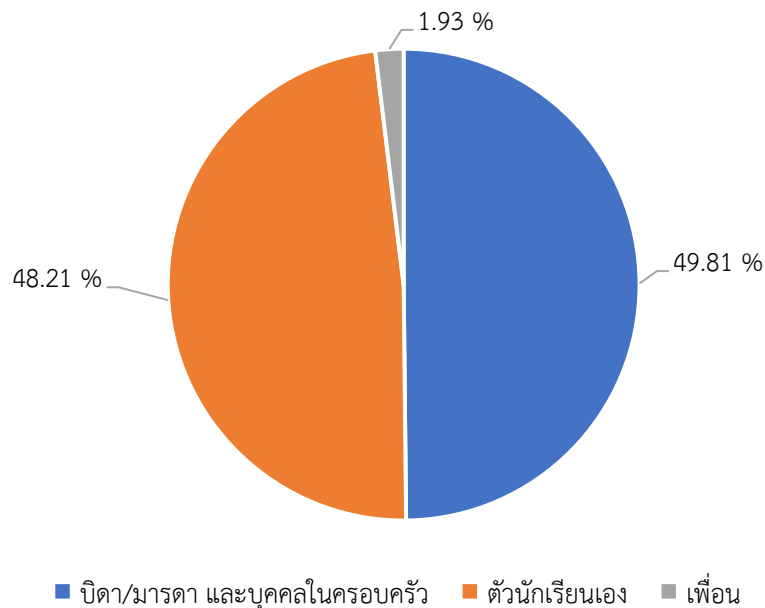
1. ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยพะเยาประจำปีการศึกษา 2565 ดังนี้

แผนภาพที่ 3 แสดงระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยพะเยาประจำปีการศึกษา 2565

จากแผนภาพที่ 3 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยพะเยาประจำปีการศึกษา 2565 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ไกลจากบ้านคิดเป็นร้อยละ 23.97 ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาจากสถาบันอื่นคิดเป็นร้อยละ 21.21 อยากเรียนหลักสูตร/สาขาวิชาอื่นมากกว่าคิดเป็นร้อยละ 20.11 ต้องการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา TCAS 2 และ TCAS 3 คิดเป็นร้อยละ 16.25 ไม่มีความพร้อมทางด้านทุนการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 11.57 ยืนยันสิทธิ์เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยพะเยาไม่ทันตามกำหนดเวลา คิดเป็นร้อยละ 3.03 ปัจจัยด้านอื่น ๆ ได้แก่ สถานการณ์โควิดไม่เอื้อต่อการเข้าศึกษา และบิดามารดาไม่สนับสนุนให้มาเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.48 และคิดว่าความรู้ความสามารถของตนเองไม่เพียงพอต่อการศึกษาในคณะที่ได้รับการคัดเลือก คิดเป็นร้อยละ 1.38 ตามลำดับ

2. บุคคลที่มีส่วนในการตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา ดังนี้

แผนภาพที่ 4 แสดงบุคคลที่มีส่วนในการตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา

จากแผนภาพที่ 4 พบว่า บุคคลที่มีส่วนในการตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ บิดา/มารดา และบุคคลในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 49.81 ตัวนักเรียนเอง คิดเป็นร้อยละ 48.21 และเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 1.93 ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าผู้สละสิทธิ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง กำลังศึกษาในโรงเรียน ในเขตภาคเหนือ มีผลการเรียนดี เกรดเฉลี่ยสะสม 5 ภาคเรียนระหว่าง (3.51-4.00) และครอบครัว มีรายได้น้อย (10,001-15,000 บาท)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจสละสิทธิ์ในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2565 สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้

สาเหตุที่มีผลต่อการตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยพะเยาประจำปีการศึกษา 2565 มากที่สุด คือ สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ไกลจากบ้านรองลงมา คือ ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาจากสถาบันอื่น และน้อยที่สุด คือ คิดว่าความรู้ความสามารถของตนเองไม่เพียงพอต่อการเรียนในคณะที่ได้รับการคัดเลือก จากสาเหตุที่มีผลต่อการตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยพะเยาประจำปีการศึกษา 2565 มากที่สุดนั้น อาจเนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจและสถานการณ์โควิดในปัจจุบันส่งผลต่อรายได้ของครอบครัว จึงทำให้นักเรียนตัดสินใจเลือกเรียนสถาบันที่อยู่ใกล้บ้าน เพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย ซึ่งเห็นได้จากบุคคลที่มีส่วนในการตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยพะเยาของนักเรียนมากที่สุด คือ บิดา/มารดา และบุคคลในครอบครัว ประกอบกับเป็นการสมัครเข้าศึกษาในรอบที่ 1 นักเรียนยังมีโอกาสในการเลือกเข้าศึกษาหลักสูตร/สาขาวิชา หรือสถาบันอื่น ๆ ได้อีก 2 ครั้ง ซึ่งเห็นได้จากผลการเรียนของนักเรียนที่สละสิทธิ์ส่วนมากจะอยู่ในเกณฑ์ดีนั้น นักเรียนจึงคิดว่ามีโอกาที่จะผ่านการคัดเลือกรอบที่ 2 และรอบที่ 3

ในหลักสูตร/สาขาวิชา หรือสถาบันอื่น ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุไรรัตน์ ศิริมั่งมุล (2560) ได้ศึกษาเรื่อง สาเหตุที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประเภท โควตาภาคตะวันออกเฉียงเหนือปีการศึกษา 2558-2560 พบว่า สาเหตุการสละสิทธิ์เข้าศึกษาส่วนใหญ่ เกิดจากปัญหาส่วนตัว งานวิจัยของ สมเกียรติ วรประวดี (2564) ได้ศึกษาการสละสิทธิ์เรียนต่อใน มหาวิทยาลัยในมหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปีการศึกษา 2564 พบว่า กลุ่มสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร มีอัตราการสละสิทธิ์มากที่สุด สาเหตุการสละสิทธิ์สูงสุด 3 อันดับแรกคือ 1) ค่าหน่วยกิตของมหาวิทยาลัย สุรนารีแพง 2) ได้รับคัดเลือกในสถาบันอื่นแล้ว และ 3) ไม่มีความพร้อมทางด้านทุนการศึกษา การศึกษา ของบัณฑิต แก้วส่อง (2562) ได้วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษา ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประเภท โควตาภาคตะวันออกเฉียงเหนือปีการศึกษา 2558-2560 พบว่า สาเหตุที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษามากที่สุด คือต้องการเข้าศึกษาในระบบ Admission รองลงมาคือ ได้สิทธิ์เข้าเรียนในสถาบันอื่น และน้อยที่สุด คือ ต้องการเข้าศึกษาในสถาบันอื่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงศ์ลักษณ์ รุ่งวิทยาร (2563) ศึกษาสาเหตุของการสละสิทธิ์ของผู้ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (มสธ.) พบว่า สาเหตุการสละ สิทธิ์จาก 1) ปัญหาส่วนตัว ดังนี้ ปัญหาที่ทำงาน ปัญหาครอบครัว ปัญหาค่าใช้จ่าย และไม่มั่นใจว่าจะเรียนได้ด้วยตนเองในระบบการศึกษาทางไกล และ 2) ปัญหาจากหลักสูตรไม่ตรงกับที่คิดไว้ก่อน สมัครหลักสูตรไม่ตรงกับงานที่ทำ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการศึกษาระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจสละสิทธิ์ในการเข้าศึกษาต่อ ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2565 พบองค์ความรู้ที่สามารถสรุป เป็นแผนภาพได้ ดังนี้

แผนภาพที่ 5 แสดงระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจสละสิทธิ์ในการเข้าศึกษาต่อ ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2565

จากแผนภาพที่ 5 แสดงว่า ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจสละสิทธิ์ในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2565 มากที่สุด คือสถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ไกลจากบ้านและเมื่อพิจารณาจากการตอบแบบสอบถามของผู้สละสิทธิ์ส่วนมากในองค์ประกอบอื่น ๆ ดังนี้ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีเกรดเฉลี่ยสะสม 5 ภาคเรียนอยู่ระหว่าง 3.51-4.00 รายได้เฉลี่ยของครอบครัวอยู่ระหว่าง 10,001-15,000 บาท และบุคคลที่มีส่วนในการตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษามากที่สุด คือ บิดา/มารดา และบุคคลในครอบครัว สะท้อนให้เห็นว่าด้วยสถานการณ์สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน และการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ประกอบกับรายได้ของครอบครัวจึงส่งผลให้นักเรียนส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกเรียนในสถาบันที่อยู่ใกล้ภูมิลำเนาของตนเองเพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายเพราะบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักเรียนมากที่สุดก็คือบุคคลในครอบครัว อีกทั้งการสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามีทั้งหมด 3 รอบ นักเรียนส่วนใหญ่ที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับดีมาก อาจยังคาดหวังที่จะเข้าศึกษาในหลักสูตร/สาขาวิชาและสถาบันอื่น ๆ ที่ตนเองชอบและสนใจมากที่สุด

สรุป

ผู้สละสิทธิ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง กำลังศึกษาในโรงเรียนในเขตภาคเหนือ มีผลการเรียนดี (เกรดเฉลี่ยสะสม 5 ภาคเรียน 3.51-4.00) และครอบครัวมีรายได้น้อย (10,001-15,000 บาท) โดยผลการศึกษาพบว่า สาเหตุที่มีผลต่อการตัดสินใจสละสิทธิ์ในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2565 จากมากไปน้อย คือ 1) สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ไกลจากบ้าน 2) ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาจากสถาบันอื่น 3) อยากเรียนหลักสูตร/สาขาวิชาอื่นมากกว่า 4) ต้องการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา TCAS 2 และ TCAS 3 5) ไม่มีความพร้อมทางด้านทุนการศึกษา 6) ยืนยันสิทธิ์เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยพะเยาไม่ทันตามกำหนดเวลา 7) ปัจจัยด้านอื่น ๆ ได้แก่ สถานการณ์โควิดไม่เอื้อต่อการเข้าศึกษา และบิดามารดาไม่สนับสนุนให้มาเรียนและ 8) คิดว่าความรู้ความสามารถของตนเองไม่เพียงพอต่อการศึกษาในคณะที่ได้รับการคัดเลือกโดยบุคคลที่มีส่วนในการตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษามากที่สุด คือ บิดา/มารดา และบุคคลในครอบครัว

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจสละสิทธิ์ในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยพะเยา ประจำปีการศึกษา 2565 มากที่สุด คือสถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ไกลจากบ้าน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักเรียนและผู้ปกครองในด้านการดูแล เอาใจใส่นักเรียน และมีการจัดสรรทุนการศึกษาหรือหารายได้ระหว่างเรียนเพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายจากครอบครัว และบิดา/มารดา และบุคคลในครอบครัวมีส่วนในการตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษามากที่สุด ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้

สร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัย สวัสดิการ การดูแลเอาใจใส่นักเรียน ให้นักเรียนมีความรู้สึกเหมือนอยู่ในครอบครัวของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจสละสิทธิ์ในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยพะเยาที่สำคัญ คือ สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ไกลจากบ้านสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนากลยุทธ์การรับเข้าศึกษาของมหาวิทยาลัยพะเยา สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลการแนะนำการเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ความสอดคล้องของการสละสิทธิ์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา ฉิมพันธุ์. (2564). *วิวัฒนาการเอ็นทรานซ์*. กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพอยท์
- ไกรสิงห์ สุดสงวน. (2560). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร*. ในรายงานการวิจัย. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จุไรรัตน์ ศิริมั่งมุล. (2560). *สาเหตุที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประเภทโควตาภาคตะวันออกเฉียงเหนือปีการศึกษา 2558-2560*. ในรายงานการวิจัย. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธีรวิทย์ เอกะกุล. 2560. *ระเบียบวิธีวิจัย*. อุบลราชธานี: ยงสวัสดิ์อินเตอร์กรุ๊ป.
- นงศ์ลักษณ์ รุ่งวิทยาธร. (2563). *สาเหตุของการสละสิทธิ์ของผู้ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (มสธ.)*. ในรายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บัญญัติ แก้วส่อง. (2560). *สาเหตุที่ทำให้นักเรียนตัดสินใจสละสิทธิ์เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประเภทโควตาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2558-2560*. ในรายงานการวิจัย. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- มหาวิทยาลัยพะเยา กองบริการการศึกษา. (2564). *ข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการ*. สืบค้น 14 ธันวาคม 2564. จาก <https://does.up.ac.th/statistic>.
- เมธาวิ สุขปาน. (2561). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพมหานคร: เอ็กสเปอร์เน็ท
- สมเกียรติ วรประวัติ. (2564). *การสละสิทธิ์เรียนต่อในมหาวิทยาลัยในมหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปีการศึกษา 2564*. ในรายงานการวิจัย. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.